

RECEPCIJA RADIJSKE IGRE ZA OTROKE IN KNJIŽEVNA VZGOJA

Vida Medved Udovič
Pedagoška fakulteta, Koper

UDK 373.31.016:811.163.6:82-293.7

Članek obravnava izsledke treh raziskav o uporabi informacijsko-komunikacijske tehnologije pri slovenščini s poudarkom na sprejemanju radijske igre v predšolskem in šolskem obdobju. Ugotavlja, da sta za učinkovito sprejemanje zvočnih posnetkov pri slovenščini bistveni učiteljeva digitalna pismenost ter njegova strokovna in didaktična usposobljenost za razvijanje različnih strategij poslušanja. Še posebej je odločilna tehnična opremljenost šole z avditivnimi pripomočki in ustreznim izborom radijskih iger s spremljajočimi didaktično-metodičnimi pristopi. Opozarja na nesistematično razvijanje poslušalskih situacij pri pouku slovenščine.

radijska igra, informacijsko-komunikacijska tehnologija, doživljajsko poslušanje, didaktično-metodični pristop, književna vzgoja

The paper reviews the findings of three pieces of research on the implementation of ICT for Slovene language instruction, with an emphasis on radio play reception in the pre-school and school period. The article ascertains that two essential elements are necessary for the effective reception of audio recordings for Slovene language, i.e. teacher's digital literacy, and their professional and educational qualification for developing various listening strategies. The technical equipment of schools with audio devices and the adequate selection of radio plays, with accompanying didactic and methodical approaches, are particularly decisive elements. The article draws attention to the non-systematic development of listening situations for Slovene language instruction.

radio play, information-communication technology, experiential listening, didactic-methodical approach, literature education

Uvod

Otroška radijska igra je eden izmed možnih načinov razvijanja učiteljeve in otrokove senzibilnosti za slušno pravljico. V besedilih mladinske književnosti potreba otroških književnih oseb po igri pogosto pogojuje dvoplastnost dogajanja v prikazanih zgodbah, kar je značilno tudi za radijske pravljice. V območju modela igre se zgodbeno dvoplastnost kaže kot prepletanje iluzije in realnosti. Igralno dejavnost (tudi otroških književnih oseb) uvrščamo v prav posebno področje realnosti. Od običajnih področij se razlikuje predvsem po tem, da je igra bolj dinamična in spremenljiva ter hkrati tesno povezana z nekaterimi iracionalnimi

plastmi otrokove osebnosti. Igra namreč omogoča veselje v procesu igranja in veselje v prepletanju realnosti in domišljije; otroške književne osebe uživajo, ker sta jim v njej omogočeni svoboda in ustvarjalnost, kar velja tudi za mladega bralca mladinskih književnih besedil.

Na podlagi študije primera smo opisali in pojasnili recepcijo radijske igre v vrtcu in na razredni stopnji osnovne šole (OŠ), ki je v obliki manjših raziskav prikazana v diplomskih nalogah in delih študentk predšolske vzgoje in razrednega pouka. Pri študiji primera smo se oprli na izhodišča študije primera Blaža Meseca,¹ ki smo jih za naš namen prilagodili.

Problem in cilj študije primera

Namen študije primera je, da na podlagi izsledkov analize raziskav pri književni vzgoji v vrtcu in OŠ ugotovimo prednosti in pomanjkljivosti književnodidaktičnih pristopov pri razvijanju otrokove recepcijske zmožnosti radijske igre; tako lahko učinkoviteje in ustrezneje oblikujemo didaktično-metodične pristope za doživljajsko poslušanje radijskih iger. Cilj študije primera je analizirati diplomsko nalogo, diplomsko delo in magistrsko delo.² Rezultati analize so predstavljeni opisno.

Kaj je radijska igra za otroke

Na spletnih straneh RTV Slovenija je radijska igra opredeljena kot samostojna umetnostna zvrst, vezana na govorjeno besedo, ki temelji na literaturi in obdelanem zvoku.³ Splošno opredelitev radijske igre za otroke je mogoče dopolniti s kriteriji za razlikovanje radijskih iger, ki jih določa Hellmut Geissner, in z opredelitvijo radijske igre Rosande Sajko.

Geissner (1970: 63) piše, da je

kriterij za razlikovanje raznih radijskih iger skrit v jeziku, kakršen je vsakokrat uporabljen v njih. Po tem je mogoče izločiti igre, ki se zadržujejo v jeziku informacije, torej tudi neposredno pedagoške in literarno pedagoške. Preostale igre z radijskim poslušalcem zrcalijo mavrico literarnih možnosti od trivialnega mimo reprodukcije vseh običajnih oblik prek vseh zvrsti do tja, kjer je literatura na višini zavesti časa.

V njegovem prispevku *Igra s poslušalcem* je še vedno aktualna opredelitev, da je »slušna igra tehnično posredovano govorjeno jezikovno delo, vedno hkrati (je) tudi jezikovni eksperiment. [...] S svojimi jezikovnimi možnostmi igre odpira avtonomna slušna igra v

tehničnem mediju igrišče jezika« (Geissner 1970: 64).

R. Sajko (2006: 31) definira radijsko igro kot »zvrst, pri kateri imata poleg govorjene besede pomembno funkcijo tudi zvočni prvini šum in glasba, vse pa je oblikovano in izraženo s pomočjo elektroakustičnih izraznih pripomočkov. [...] Ima zvezo z literaturo, a od nje ni povsem odvisna«. Z njeno definicijo se je mogoče strinjati, še posebej pri radijski igri za otroke, saj vrsta slovenskih pravljicnih iger učinkuje s svojim dognanim sporočilom na mladega sprejemnika tako v knjižni kot v slušni obliki, seveda pa se izrazna sredstva razlikujejo glede na medij.

Radijska igra v vrtcu in osnovni šoli

Doživljajsko poslušanje radijske igre v vrtcu spodbuja tudi *Kurikulum za vrtce* (Bahovec idr. 1999), saj je med primeri dejavnosti na področju jezika navedeno: »Otrok poslušava pravljice, zgodbe, uganke, pesmice. Vsebine doživlja prek različnih medijev (avdio in video)« (prav tam: 21). Na področju dramskih dejavnosti pa je ena izmed dejavnosti: »Otrok se izraža in opazuje besedni govor (monolog, dialog, zbor)« (prav tam: 29).

V posodobljenem učnem načrtu za slovenščino v osnovni šoli (Poznanovič Jezeršek idr. 2011) je med splošne cilje vključen tudi cilj, ki predvideva učiteljevo uporabo informacijsko-komunikacijskih tehnologij (IKT) pri poučevanju slovenščine: »razvijanje osebne, narodne in državljske identitete ter ključnih zmožnosti vseživljenjskega učenja – predvsem sporazumevanje v slovenskem jeziku, socialno, estetsko, kulturno in medkulturno zmožnost, učenje učenja, informacijsko in digitalno pismenost« (Poznanovič Jezeršek idr. 2011: 6; podčrtala V. M. U.). Digitalna

¹ Metodološki prijemi pri raziskavah otrokovega sprejemanja mladinske književnosti v strokovni literaturi še niso poglobljeno prikazani, zato smo se v prispevku oprli na *Različice kvalitativnih raziskav* Blaža Meseca (www.fsd.si/blmesec).

² Visokošolski strokovni program se zaključuje z diplomsko nalogo, univerzitetni študijski program z diplomskim delom in magistrski študijski program z magistrskim delom.

³ Na kratko je opisana tudi zgodovina slovenske radijske igre (www.rtvsl.si/strani/radijska-igra-navalovih-radia/148).

pismenost je pri uporabi radijske igre v šoli in vrtcu bistvena, saj je dobro poznavanje tehničnih možnosti predvajanja in rokovanja z zvočnimi posnetki ter poskusov snemanja radijske igre učencev velikega pomena za kakovostno sprejemanje zvočnih plasti radijske igre.

Učni načrt namenja radijski igri vidno vlogo, saj v razdelku o gledališki, lutkovni in filmski vzgoji posebej poudari cilje in primere najbolj priljubljenih zvočnih posnetkov radijskih iger za obravnavo v šoli.⁴ Pri vključevanju radijske igre v književno vzgojo in književni pouk je pomembno, da vzgojitelji in učitelji dobro poznajo radijske igre za otroke, so usposobljeni za uporabo IKT⁵ in razumejo globlji pomen igre kot otrokove temeljne dejavnosti. Igra je namreč osmišljena kot posrednica, ki zdrami otrokove vzgibe, da spodbudijo izražanje lastnega videnja in občutenja okolja s svojim znakovnim sistemom. Prav zato smo na Pedagoški fakulteti v Kopru razpisali diplomske teme o uporabi radijske igre v predšolskem in šolskem obdobju. Na temo uporabe radijske igre v vrtcu oz. osnovni šoli so tako nastali diplomska naloga pri programu predšolske vzgoje ter diplomsko in magistrsko delo pri programu razredni pouk.

Načrtovanje pouka (izbor besedil, ciljev, metod itn.) mora upoštevati bralca ter njegov predstavniki in čustveni svet (mladostniki nam lahko »pomagajo« pri izbiri besedila za obravnavo v šoli), a hkrati tudi spoznanja literarne vede, in sicer temeljne opredelitve in značilnosti književnih zvrsti in vrst, vsebinskih in slogovnih prvin oz. vsega, kar prispeva k razvoju bralnih strategij (Saksida 2004: 12).

Pouk književnosti omogoča tudi zelo učinkovito razvijanje različnih vrst poslušanja.

Ker je temeljni cilj pouka književnosti spodbujati učenčev dejaven stik (komunikacijo) z leposlovjem, mora biti večina učiteljevih prizadevanj usmerjena k razvijanju sposobnosti doživljanja, razumevanja in vrednotenja književnega dela. Pomembno je predvsem prvo branje umetnostnih besedil, saj ne spodbuja le spoznavnih procesov, temveč tudi čustveno doživljanje in domišljijско ustvarjanje nekih predstav (Vogel 1998: 129–136).

V pedagoških raziskavah študentk (Filipčič 2005; Gruden 2007; Šubic 2011) se je izkazalo, da kljub opremljenosti šol in vrtcev s sredstvi IKT primanjkuje domišljenih didaktično-metodičnih pristopov za uporabo sredstev IKT, zlasti slušnih didaktičnih gradiv.

Diplomska naloga *Zvočne prvine v radijski pravljici in otrokovo doživljanje* (Filipčič 2005) je raziskovala položaj radijske pravljice igre v današnjem vizualnem načinu življenja predšolskih otrok. Ugotovitve v nalogi kažejo, da imajo predšolski otroci izmed različnih medijev najraje televizijo, sledijo knjiga, lutke in nazadnje radijska pravljica igra.

Cilj raziskave diplomske naloge je bil ugotoviti, kako pogosto in kdaj v vrtcu uporabljajo radijsko pravljico, kakšno izbiro imajo in ali se otroci ob poslušanju vživijo v pravljicne like in v dogajanje.⁶ Pridobljeni podatki so pokazali, da skoraj 70 % vzgojiteljic ponudi otrokom radijsko pravljico pred spanjem in le 17 % jih radijsko igro obravnava kot del vzgojnega programa. Avtorica diplomske naloge meni, da je vzrok za tako visok odstotek vzgojiteljic, ki ponudijo otrokom radijsko igro le pred spanjem, lahko v tem, da nimajo usvojenih

⁴ Prvo vzgojno-izobraževalno obdobje: Puntar: A. Drugo vzgojno-izobraževalno obdobje: Puntar: *Hojladrija in druge radijske zgodbe*. Tretje vzgojno-izobraževalno obdobje: Puntar: *Lov na rep* (Poznanovič Jezeršek idr. 2011).

⁵ Primerjava z EU kaže, da je v Sloveniji kljub nadpovprečni infrastrukturi in visoko motiviranim učiteljem za uporabo IKT nizka uporaba IKT pri pouku ter slabše razmerje med številom računalnikov na učence (Gerlič 2005; Brečko 2008).

⁶ Uporabljena je bila deskriptivna metoda empiričnega pedagoškega raziskovanja. Raziskava je bila izvedena v Vrtcu Ajdovščina na podlagi dveh anketnih vprašalnikov: za starše (33 izpolnjenih vprašalnikov) in vzgojitelje (31 izpolnjenih vprašalnikov).

didaktično-metodičnih pristopov za doživljajsko poslušanje radijske igre v vrtcu.

Raziskala je tudi otrokovo doživljanje ob poslušanju radijskih pravljicnih iger *Zvezdica zaspanka* Frana Miličinskega in A Franeta Puntarja, torej dveh precej različnih radijskih pravljic. V raziskavo je vključila pet petletnih otrok. Uporabila je deskriptivno metodo opazovanja (primer kvalitativne empirične raziskave). Iz analize je razvidno, da je predstavljala radijska igra A otrokom nekoliko več težav kot *Zvezdica zaspanka*. Otroci pravljice A niso poznali, njena struktura pa je oblikovana povsem drugače; gre namreč za eksperimentalno radijsko igro, medtem ko je *Zvezdica zaspanka* klasična radijska igra.

V diplomskem delu *Informacijsko-komunikacijska sredstva pri pouku slovenščine v 1. triletju osnovne šole* (Gruden 2007) so predstavljeni pomen poslušanja in dejavniki, ki vplivajo na razvijanje učinkovitega poslušanja. Raziskovalni problem dela je bil prikazati, kako učenci prvega razreda OŠ vstopajo v poslušalsko situacijo pravljice, če poslušajo interpretativno branje svoje učiteljice ali če poslušajo isto pravljico na zvočnem nosilcu.⁷

V prvem razredu OŠ Louisa Adamiča Grosuplje je avtorica preizkusila zmožnost doživljajskega poslušanja radijske igre *Leteča hišica* Daneta Zajca in učiteljičinega interpretativnega branja iste pravljice. Učinke poslušanja glede na različen način posredovanja besedila je primerjala med dvema skupinama (razredoma) otrok, starih okrog šest let in pol.⁸ Učenci obeh skupin so bili deležni

enake motivacije (uvodna faza komunikacijskega modela obravnave književnosti).

Učenci, ki so poslušali interpretativno branje učiteljice, so se izkazali kot pozorni in zbrani poslušalci. Učenci, ki so poslušali besedilo na zgoščenci, pa zgodbe sploh niso poslušali; nekateri so začeli poslušati in jim je kasneje popustila koncentracija, le nekaj je bilo takih, ki so zgodbo pozorno poslušali do konca. Učenci, ki so bili vendarle motivirani za poslušanje besedila na zgoščenci, so povedali, da doma velikokrat poslušajo pravljice po radiu ali na zgoščenkah in so tovrstnega poslušanja že vajeni.

Obe skupini sta poslušali isto zgodbo in imeli enako motivacijo, zato je avtorica sklepala, da je razlog za neučinkovito sprejemanje besedila na zgoščenci dejstvo, da učenci v osnovnih šolah premalokrat sprejemajo besedila na tovrsten način in takega načina dela ne poznajo. Za doživljajsko poslušanje pravljice na zgoščenci je treba učence motivirati na drugačen način kot za poslušanje interpretativnega branja. Raziskava je pokazala, da veliko učiteljev ne ve, da sploh obstajajo ustrezni zvočni posnetki.⁹

D. Šubic (2011) je v magistrskem delu *Didaktični vidiki uporabe radijske igre pri razvijanju poslušanja v 1. in 2. triletju z neeksperimentalno empirično raziskavo* ugotovila, da je poslušanje zapleten proces, zato je toliko pomembnejša učiteljeva temeljita strokovna in didaktična priprava ter domišljena motivacija učencev. Učitelj mora organizirati poslušanje v primernem okolju, kjer ni

⁷ Prispevek k poučevanju slovenščine s slušnimi didaktičnimi sredstvi (Gruden 2007), in sicer razvijanje doživljajskega poslušanja in poslušanja z razumevanjem, je bil narejen z vidika zgoščence kot sestavnega dela učbeniškega kompleta *S slikanico se igram in učim 2* (2001).

⁸ Vzorec: razred 1. b in 1. c OŠ Louisa Adamiča Grosuplje. Povprečna starost otrok: 6,5 leta. Metode: etnografska metoda (opazovanje z udeležbo), dokumentiranje otrokovih izdelkov, kvalitativna raziskava.

⁹ Avtorica je našla kar 13 zvočnih posnetkov za poučevanje slovenščine, ki so uporabni tudi za otrokovo urjenje in zabavo doma. Zvočni posnetki so bili izdani pri slovenskih založbah v letih 1996–2006: MŠŠ in ZRSŠ: *Knjižko – uganke za knjižne molje* (1999), *Potovanje med besedami* (2001), *Moja prva knjiga* (2001); DZS: *Zvočna knjiga za otroke – Bubafon* (2000), *Hej hoi – besedila, igre in vaje za poslušanje* (2003); Založba Rokus: *Na vrtiljaku črk 2* (2001), *Na vrtiljaku črk 3* (2002), *Svet iz besed 4* (2003), *Svet iz besed 5* (2004); Založba Mladinska knjiga: *Stavnica* (1996), *S slikanico se učim in igram 2* (2001), *Slovenščina za četrti razred devetletke in tretji razred osemletke* (2002), *Slovenščina za peti razred devetletne in četrti razred osemletne osnovne šole* (2003). Navedena so le izbrana slušna gradiva za poučevanje slovenščine od 1. do 5. razreda OŠ.

motenj, in obvladati rokovanje s tehničnimi pripomočki. Na pogostost poslušanja radijske igre pri pouku vpliva tudi opremljenost šole z avditivnimi pripomočki in radijskimi igrami ter učiteljeva ne le didaktična, pač pa tudi tehnična usposobljenost (Šubic 2011: 105). Sklepamo lahko, da učenci niso deležni sistematičnega doživljajskega poslušanja predvsem na razredni stopnji OŠ.

Raziskava je med drugim ugotavljala tudi stališča učiteljev do poslušanja radijske igre glede na pogostost njihovega poslušanja na razredni stopnji OŠ (Šubic 2011: 101–107).¹⁰ Na vprašanje o pogostosti poslušanja radijske igre pri pouku so učitelji odgovorili: 18,1 % jih nikoli ne posluša radijske igre z učenci v razredu, 40,4 % jih posluša 1-krat ali 2-krat letno, 31,9 % jih posluša 3–5-krat letno in 9,6 % pogosteje. Podatkov seveda ni mogoče posploševati, saj gre za nereprezentativen vzorec; v raziskavo je bilo namreč zajetih 188 naključno izbranih učiteljev.

Sklep

Nedvomno ima poslušanje zvočnega medija pozitivne učinke. Poudariti velja, da so zvočni posnetki lahko zanimivi, saj otroci radi prisluhnejo različnim glasovom. Zgodbe pripoveduje več oseb, s čimer dosežemo, da si lažje predstavljajo značaj posameznih književnih oseb v zgodbi. Zgoščenke prinašajo tudi zgodbe, igre, pesmi in uganke, ki jih pripovedujejo in igrajo otroci sami. Če so otroci ustrezno pripravljene na poslušalsko situacijo posnetka, lahko dosežemo, da se pripovedovanje in igra bolj približata učencem. Pri poslušanju pesmi lahko zaznajo njeno zvočnost, lahko pa se na drugačen način srečajo tudi z neumetnostnimi besedili.

Težave pri poslušanju zgoščenk se pojavijo, če učenci niso navajeni tovrstnega poslušanja in je zato njihovo doživljajsko poslušanje oteženo. Za poslušanje radijske igre v vrtcu in prvem triletju osnovne šole

zato predlagamo, da vzgojiteljice in učiteljice:

- več pozornosti posvetijo pripravljenosti za poslušalsko situacijo,
- pripravijo uvodno motivacijo za doživljajsko poslušanje pravljice, predvajane na zgoščenki (npr. domišljijsko potovanje, glasovne in besedne igre, razločevanje raznovrstnih šumov, zvokov in glasov, sprostitevna igra ob glasbi in sliki),
- izberejo krajše pravljico z dinamičnim dogajanjem ter po možnosti s pesmijo in glasbeno spremljavo,
- med doživljajskim poslušanjem opazujejo, ali otroci radijsko igro pozorno poslušajo, saj je zaželeno, da si otrok pri glasovih, ki jih sliši, ustvari predstavo, kakšna je oseba, ki govori,
- doživljajsko poslušanje radijske igre izpeljejo večkrat v šolskem letu, saj je le tako mogoče otroke postopoma navajati na medij, na katerega še niso navajeni.

V predstavljenih pedagoških raziskavah, v katerih je bila uporabljena deskriptivna metoda empiričnega pedagoškega raziskovanja, se je izkazalo, da kljub opremljenosti šol in vrtcev s sredstvi IKT učiteljem primanjkuje domišljenih in uporabnih didaktično-metodičnih pristopov za uporabo sredstev IKT, posebej slušnih didaktičnih gradiv, ki jih je v zadnjem desetletju izšlo razmeroma veliko, bodisi v prenovljenih didaktičnih kompletih za slovenščino v vseh razredih osnovne šole različnih slovenskih založb bodisi kot samostojno slušno gradivo ali kot priloga otroškima revijama *Cicido* in *Ciciban*. Raziskave vključujejo nerelevanten statistični vzorec, zato so njihovi zaključki zgolj informativni in bi lahko bili namenjeni nadaljnjim obširnejšim pedagoškim raziskavam o sprejemanju radijske igre v vrtcu in osnovni šoli.

Učni načrt za slovenščino v osnovni šoli (Poznanovič Jezeršek idr. 2011) pri

¹⁰ Podatki o stališčih učiteljev razrednega pouka glede uporabe radijske igre pri razvijanju poslušanja so bili pridobljeni v naslednjih regijah: Ljubljana, Štajerska, Prekmurje, Gorenjska, Dolenjska in Primorska; predstavljajo pomeben vir o dejanskem položaju radijske igre v šoli.

sporazumevalnih dejavnostih govorjenje, poslušanje, branje in pisanje razlikuje med neumetnostnimi in umetnostnimi besedili. Med drugim natančno opredeljuje dejavnosti, ki naj bi pripomogle k razvijanju poslušanja neumetnostnih besedil. Vendar učitelj v učnem načrtu nima dovolj didaktične podpore pri dejavnostih, ki naj bi pomagale razvijati poslušanje umetnostnih besedil. Tudi pri poslušanju radijske igre, ki je sicer izvrstno sredstvo za razvijanje estetske senzibilnosti pri doživljajskem poslušanju, so didaktične smernice presplošne. V priložnostnih obberilih in jezikovnih učbenikih za vsa tri triletja je v zadnjih nekaj letih vendarle opaziti premik, saj so ob besedilih vključene didaktične usmeritve za poslušanje umetnostnih in neumetnostnih besedil. Ugotavljamo tudi, da je učiteljevo interpretativno branje v razredu v strokovni književnodidaktični literaturi bolj poglobljeno in obširneje obdelano kot poslušanje zvočnih posnetkov (Kordigel 2008; Saksida 2008; Podbevšek 1998). Pripraviti bi bilo treba izhodišča didaktično-metodičnih postopkov za poslušanje radijskih iger s poudarkom na razvijanju vzgojiteljeve, učiteljeve in otrokove senzibilnosti za dojetje zvočne plasti radijske igre, predvsem glede na njena specifična izrazila.

Rezultati pedagoških raziskav so pokazali, da se učitelji zavedajo pomembnosti načrtovanja in izvajanja posameznih dejavnosti pred, med in po poslušanju, vendar niso dovolj didaktično in tehnično usposobljeni za poslušanje radijskih iger, zato bi bilo smiselno dodatno strokovno izobraževanje učiteljev na področju dejavnosti poslušanja, s poudarkom na doživljajskem poslušanju in razvijanju didaktičnih pristopov pri poslušanju radijskih iger.

Literatura

- BAHOVEC, Eva D., BREGAR - GOLOBIČ, Ksenija, KRANJC, Simona, 1999: *Kurikulum za vrtce. Predšolska vzgoja v vrtcih*. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in sport, Zavod RS za šolstvo.
- BREČKO, Barbara Neža, VEHOVAR, Vasja, 2008: *Informacijsko-komunikacijska tehnologija pri poučevanju in učenju v slovenskih šolah*. Ljubljana: Pedagoški inštitut.
- CENCIČ, Majda idr., 2009: Comparison of the usage of ICT among some compulsory subjects in the Slovenian primary schools. *Problems of education in the 21st century* 17. 39–47.
- FILIPČIČ, Anina, 2005: *Zvočne prvine v radijski pravljici in otrokovo doživljanje. Diplomsko naloga*. Koper: Pedagoška fakulteta.
- GADAMER, Hans - Georg, 2001: *Resnica in metoda*. Ljubljana: Literarno-umetniško društvo Literatura.
- GEISSNER, Helmut, 1970: Igra s poslušalcem. *Problemi, časopis za mišljenje in pesništva* 8/86. 59–64.
- GRUDEN, Sabina, 2007: *Informacijsko-komunikacijska sredstva pri pouku slovenščine v 1. triletju osnovne šole. Diplomsko delo*. Koper: Pedagoška fakulteta.
- KORDIGEL ABERŠEK, Metka, 2008: *Didaktika mladinske književnosti*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
- PODBEVŠEK, Katarina, 1998: Glasno interpretativno branje Kettejeve pesmi Na trgu (učiteljeva priprava). *Jezik in slovstvo* 44/1–2. 19–28.
- POZNAKOVIC JEZERŠEK, Mojca idr., 2011: *Učni načrt. Program osnovna šola. Slovenščina*. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport, Zavod RS za šolstvo. www.mss.gov.si/fileadmin/mss.gov.si/pageuploads/podrocje/os/prenovljeni_UN/UN_slovenscina_OS.pdf
- SAJKO, Rosanda, 2006: *Poetičnost zvoka: ustvarjalne možnosti radijske igre za otroke*. Maribor: Mariborska knjižnica, Revija Otrok in knjiga.
- SAKSIDA, Igor, 2004: Berilo – pot do uspeha pri zunanem preverjanju znanja. *Izzivi devetletke pri pouku slovenščine: strokovni simpozij, Ljubljana, 5. in 6. marec 2004*. Ljubljana: Mladinska knjiga. 10–12.
- SAKSIDA, Igor, 2008: *Poti in razpotja didaktike književnosti*. Mengeš: Izolit.
- ŠUBIC, Damjana, 2011: *Didaktični vidiki uporabe radijske igre pri razvijanju poslušanja v 1. in 2. triletju. Magistrsko delo*. Ljubljana: Pedagoška fakulteta.
- VOGEL, Jerica, 1998: Poslušanje pri pouku književnosti. *Jezik in slovstvo* 44/4. 129–136.
- www.rtvsl.si/strani/radijska-igra-na-valovih-radia/148